

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
KANCELARIA OGÓLNA
2019 -04- 25 -127-
RRR-40526-2018

MRPiPS
KG010993

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Biuro Kontroli i Audytu
Data wpływu: 2019 -04- 29 -147-
L. dz. BKA-P-608-2019

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

KPS.410.001.03.2019
P/19/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/19/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 44 – Zabezpieczenie społeczne
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS lub Ministerstwo), ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dowód: akta kontroli str. 5)
<i>Podstawa prawna</i>	Art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
<i>Kontrolerzy</i>	1. Paweł Adamowicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KPS/16/2019 z dnia 4 stycznia 2019 r. 2. Marcin Kaczmarek, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/15/2019 z dnia 4 stycznia 2019 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2018, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ustawy o finansach publicznych² (dalej ufp), w tym nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 44 – Zabezpieczenie społeczne.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

¹ Dz.U. z 2019 r. poz. 489.

² Dz.U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.

- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 44 – Zabezpieczenie społeczne w trakcie roku budżetowego,
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 44 limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- kontroli wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części Zabezpieczenie społeczne.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części V – Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej części

W ramach części 44 finansowano zadania z zakresu:

- rządowych programów pomocy społecznej i wspierania osób starszych;
- świadczeń socjalnych, zatrudnienia,
- rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
- zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania;
- wsparcia jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w realizacji zadań;
- rozwoju działalności pożytku publicznego i zwiększania aktywności społecznej w funkcjonowaniu państwa;
- zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska.

Dysponentem części 44 – Zabezpieczenie społeczne jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Minister ustanowił Dyrektora Generalną Ministerstwa dysponentem III stopnia.

W ustawie budżetowej na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r.³ dla części 44 zaplanowano dochody w wysokości 550 tys. zł, a uzyskano 1.350 tys. zł (245,5% planu), w tym 234 tys. zł stanowiły dochody uzyskane przez Ministerstwo.

Wydatki zaplanowano w kwocie 884.454 tys. zł, plan po zmianach stanowił kwotę 938.940 tys. zł. Wykonanie wydatków wyniosło 913.581 tys. zł, tj. 103,3% kwoty ujętej w ustawie budżetowej i 97,3% planu po zmianach. Wydatki MRPiPS wyniosły 50.525 tys. zł.

³ Dz.U. poz. 291.

Wydatki budżetu środków europejskich zaplanowano w wysokości 147.131 tys. zł. Plan po zmianie stanowił kwotę 343.813 tys. zł, wydatki zostały zrealizowane na poziomie 338.229 tys. zł, tj. 229,9% planu według ustawy budżetowej i 98,4% planu po zmianach. Wydatki budżetu państwa w części 44 stanowiły 0,24% wydatków budżetu państwa i 0,5% wydatków budżetu środków europejskich.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 44 – Zabezpieczenie społeczne.

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach przy opisie celu i zakresu, oprócz przypadków nieterminowego zatwierdzenia dotacji celowych, nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących naruszania zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

W toku kontroli NIK ustalono nieprawidłowość polegającą na niezachowaniu trzydziestodniowego terminu zatwierdzenia przez dysponenta części budżetowej rozliczenia – w zakresie rzeczowym i finansowym – 20 dotacji (spośród 33 zbadanych) na łączną kwotę 2.391,8 tys. zł, udzielonych beneficjentom Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 (dalej ASOS)⁵. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała wpływu na realizację planu wydatków.

V. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W części 44 – Zabezpieczenie społeczne dochody zostały zrealizowane w wysokości 1.350 tys. zł, w tym 234 tys. zł uzyskane przez Ministerstwo (w porównaniu do 2017 r. były niższe odpowiednio o: 7.382 tys. zł i 203 tys. zł). Dochody w stosunku do planu zostały zrealizowane na poziomie 245,5% założeń planu, który wynosił 550 tys. zł. Na wyższą od zaplanowanej kwotę dochodów zrealizowanych w części 44 złożyły się w szczególności następujące dochody, niezaplanowane w ustawie budżetowej:

- odsetki bankowe i kary pieniężne za niedotrzymanie warunków umów na dostawę żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (864 tys. zł),
- zwroty kosztów zastępstwa procesowego i postępowań sądowych, kary za niedotrzymanie warunków umów zawartych z dostawcami i usługodawcami, odszkodowanie z polis dotyczących ubezpieczeń komunikacyjnych samochodów służbowych, wynagrodzenie należne płatnikowi z tytułu terminowego wpłacania podatku dochodowego od osób fizycznych i składek ZUS (150 tys. zł),
- zwrot niewykorzystanej dotacji celowej dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej PFRON) wraz z odsetkami (117 tys. zł).

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Program przyjęty uchwałą Nr 237 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 (M. P. z 2014 r. poz. 52).

Z tytułu kar pieniężnych od osób fizycznych, zwrotów dotacji celowych udzielonych na realizację zadań w ramach ASOS wraz z odsetkami uzyskano 102 tys. zł (przy zaplanowanej kwocie 341 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 1901-1902, 3076, 3103-3104)

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2018 r. wyniosły 259 tys. zł i w porównaniu z 2017 r. były wyższe o 151,5%. Należności dotyczyły grzywny zasądzonej od osoby fizycznej, kary umownej, kosztów postępowania sądowego, kasacyjnego oraz kosztów postępowań komorniczych. Zaległości według stanu na 31 grudnia 2018 r. wyniosły 235 tys. zł i były wyższe o 200 tys. zł, tj. o 571,4% od zaległości na koniec 2017 r. Obejmowały one zaległości z tytułu kosztów postępowania sądowego, kasacyjnego oraz kosztów postępowań komorniczych i egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 3077, 3078)

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

1. W ustawie budżetowej na rok 2018 wydatki budżetu państwa w części 44 – Zabezpieczenie społeczne zaplanowane zostały w wysokości 884.454 tys. zł. W wyniku zmian dokonanych w planie wydatków, ich kwota uległa zwiększeniu o 54.486 tys. zł, z tego 54.404 tys. zł środków z rezerw celowych. Rezerwy celowe w budżecie zaplanowano głównie na realizację działań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (dalej PO PŻ) – 34.748 tys. zł, finansowe wsparcie programu z obszaru pomocy społecznej pn. „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – 15.000 tys. zł oraz na zapewnienie trwałości projektu *Emp@tia* – Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego, zrealizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – 2.335 tys. zł.

Plan wydatków po zmianach stanowił kwotę 938.940 tys. zł, a wykonanie wyniosło 913.581 tys. zł, tj. 103,3% planu według ustawy budżetowej i 97,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2017 r. były one niższe o 46.445 tys. zł, tj. o 4,8%. Wydatki obejmowały (łącznie z wydatkami dysponenta III stopnia):

- dotacje – 798.438 tys. zł;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 258 tys. zł;
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 48.019 tys. zł;
- wydatki majątkowe – 498 tys. zł;
- współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 66.368 tys. zł.

Minister działając na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych dokonał 6 blokad wydatków w łącznej kwocie 15.936 tys. zł, pochodzących m.in. z:

- niepełnego wykorzystania środków na realizację programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” (10.682 tys. zł),
- oszczędności powstałych w ramach obsługi PO PŻ 2014-2020 oraz przeniesienia części płatności za zakup i dystrybucję żywności na rok 2019 (2.633 tys. zł),
- oszczędności w wydatkach na obsługę ASOS (1.569 tys. zł).

Decyzje o blokadzie wydatków były podejmowane po otrzymaniu informacji od dysponentów niższego stopnia lub departamentów merytorycznych o niewykorzystaniu środków w ramach planu wydatków. W zablokowanych wydatkach nie było niewykorzystanych środków z rezerwy celowej.

(dowód: 1903-1918, 2878-2911, 4726-4729)

Przyznane środki z rezerwy celowej w kwocie 54.404 tys. zł, zostały wydatkowane w wysokości 43.493 tys. zł. Niewykorzystanie kwoty 10.911 tys. zł wynikało przede wszystkim z mniejszej liczby ofert złożonych w otwartym konkursie w ramach programu „Pokonać bezdomność” (wydatkowano 4.703 tys. zł, tj. 31,4% przyznanych środków na ten cel).

Szczegółowym badaniem objęto wydatkowanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa, część 83, poz. 8⁶ w kwocie 12.906 tys. zł, co stanowiło 23,7% kwoty zwiększającej plan środkami z rezerw celowych. Środki zostały wydatkowane w całości i zgodnie z przeznaczeniem, tj. na realizację przedsięwzięcia pn. *Operacja I – zakup żywności w Podprogramie 2018*, PO PŻ 2014-2020 dla jednostki realizującej, tj. Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (dalej KOWR).

(dowód: 2912-3007, 3008-3069)

Zobowiązania, według stanu na koniec 2018 r. wyniosły 1.673 tys. zł i były o 109 tys. zł, tj. o 7% wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2017 r. Obejmowały głównie zobowiązania z tytułu wydatków na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi dla pracowników Ministerstwa (1.607,1 tys. zł). W 2018 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 1792, 1793)

W zakresie realizacji wydatków szczegółowym badaniem objęto próbę 115 dowodów księgowych i odpowiadających im zapisów księgowych o wartości 16.688,8 tys. zł, w tym 97 o wartości 16.584,2 tys. zł wylosowanych metodą statystyczną (MUS⁷). Próba ta została wybrana spośród 1.773 zapisów księgowych o łącznej wartości 25.263,1 tys. zł. W badanej próbie dwa zapisy (z faktury nr 35/9/2018, ze środków cz. 44 wypłacono 300 tys. zł, oraz faktury nr 31/12/18/W, ze środków cz. 44 wypłacono 53,5 tys. zł) dotyczyły wydatków majątkowych na łączną kwotę 353,5 tys. zł, które stanowiły 71% ogółu tego rodzaju wydatków poniesionych w 2018 r. Badana próba wydatków stanowiła 33% wydatków dysponenta III stopnia. Przeanalizowano również 71,8% wydatków na dotacje przeznaczone na programy finansowane z części 44, tj. wydatki w kwocie 40.449 tys. zł (badaniem objęto dotacje przyznawane na realizację konkursów w ramach programów ASOS oraz program Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020. Na łączną kwotę dotacji 797.438 tys. zł, kwota w wysokości 741.097 tys. zł stanowiła dotację celową dla PFRON. Pozostała kwota udzielonych dotacji w ramach finansowania programów wyniosła 57.341 tys. zł.) oraz 99,9% wydatków z budżetu środków europejskich, tj. wydatki w kwocie 336.576 tys. zł (badaniem objęto wydatki w wysokości 334.111 tys. zł przeznaczone na realizację PO PŻ oraz na cztery projekty – na łączną kwotę 2.465 tys. zł, realizowane w ramach PO WER na lata 2014-2020).

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zawierały elementy wymagane przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸, sprawdzone zostały pod względem poprawności formalnej i zapisów księgowych oraz prawidłowości kontroli bieżącej i dekretacji, a także

⁶ Tytuł rezerwy celowej: „Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich, projektów pomocy technicznej, Wspólnej Polityki Rolnej, finansowanie potrzeb wynikających z różnic kulturowych oraz rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE”.

⁷ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 351.

okresu księgowania i ujęcia na kontach, co w konsekwencji powodowało ich prawidłowe ujęcie w sprawozdaniach budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 932, 1794-1800, 3079)

2. Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 48.019 tys. zł, co stanowiło 91% planu po zmianach. W stosunku do 2017 r. były mniejsze o 3,2%.

Wśród wydatków bieżących badaniem objęto wydatki w kwocie 2.017,1 tys. zł (na ten cel uruchomiona została rezerwa budżetu państwa w wysokości 2.032 tys. zł, a wykonane wydatki stanowiły 99,3% planu po zmianach) związane z realizacją w 2018 r. umowy pomiędzy MRPiPS, reprezentowanym przez Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych (dalej BON) a Polską Wytwórnią Papierów Wartościowych S.A. (dalej PWPW) na produkcję i personalizację legitymacji dokumentujących niepełnosprawność i jej stopień. Zgodnie z art. 6cb ust. 1 pkt 1 i ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, ze zm.) minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zobowiązany jest do zapewnienia produkcji blankietów legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności oraz do ich personalizacji i dystrybucji. Na 2018 r. (i kolejne lata) PWPW zobowiązała się do przygotowania 900 tys. sztuk legitymacji, a Ministerstwo zadeklarowało odbiór przez zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności legitymacji w liczbie nie mniejszej niż 360 tys. w 2018 r. i kolejnych pełnych latach obowiązywania umowy. W 2018 r. odebrano 239.565 sztuk legitymacji (tj. 66,5% zadeklarowanej przez MRPiPS ilości). Zgodnie z umową, w przypadku, niespełnienia warunku odbioru zadeklarowanych liczb legitymacji, PWPW zastrzegło sobie możliwość naliczania wynagrodzenia z tego tytułu.

Z ustaleń kontroli wynika, że nie zostały naliczone dodatkowe wynagrodzenia wynikające z zapisów umowy. Do przedmiotowej umowy w dniu 4 lutego 2019 r. został zawarty aneks, w którym ustalono, m.in., odbiór przez zespoły wyprodukowanych i spersonalizowanych w 2018 r. legitymacji w ilości nie mniejszej niż 239.565 sztuk, a na kolejne lata – w ilości nie mniejszej niż 384.488 sztuk.

Dyrektor BON wyjaśnił, że odebranie w 2018 r. mniejszej ilości legitymacji niż zadeklarowana w umowie wynikało z faktycznego zapotrzebowania zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności na legitymacje, które możliwe było do dokładnego określenia dopiero w trakcie trwania umowy. Jako powód zaplanowania w aneksie odbioru w 2019 r. i w kolejnych latach większej o 60,5% ilości legitymacji niż w 2018 r., dyrektor BON wskazał projektowaną zmianę przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zaplanowaną na 2019 r., zgodnie, z którą każda osoba posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności otrzyma legitymację osoby niepełnosprawnej (bez konieczności odrębnego wnioskowania o dokument). Dyrektor BON wyjaśnił również, że aneks został podpisany w lutym 2019 r. po dokonanej na podstawie danych z 2017 r. i 2018 r. analizie faktycznego zapotrzebowania zespołów na legitymacje.

(dowód: akta kontroli str. 514-729, 3522-3525)

3. Wydatki MRPiPS dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w wysokości 50.525 tys. zł, co stanowiło 88,4% planu po zmianach. Główną pozycję wydatków stanowiły wynagrodzenia. W ustawie budżetowej na rok 2018 limit wynagrodzeń w ramach budżetu państwa i budżetu środków europejskich określono w łącznej wysokości 22.519 tys. zł, w tym 20.845 tys. zł na wynagrodzenia osobowe, a 1.674 tys. zł na dodatkowe wynagrodzenie roczne. W trakcie roku limit wynagrodzeń zmniejszono do kwoty 22.212 tys. zł, m. in. w związku z zabezpieczeniem w ramach PO WER na lata 2014-2020 planu wynagrodzeń na poziomie faktycznych potrzeb. Wydatki

zrealizowano w wysokości 21.560 tys. zł, co stanowiło 97,1% planu po zmianach. Wzrost wynagrodzeń w 2018 r. o 1,6% w porównaniu do 2017 r. wynikał w szczególności ze zwiększenia wynagrodzeń w zakresie obsługi odwołań od decyzji wojewody dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli str. 1917)

Przeciętne zatrudnienie w 2018 r. w części 44, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych (według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach) wyniosło 249 etatów, tj. o 9 etatów mniej niż w 2017 r. oraz o 15 osób niższe od planu po zmianach. Ponadto wobec przejścia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów zadań związanych z realizacją Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 –2020. Zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1813) (dalej FIO) zatrudnienie uległo zmniejszeniu o 12 etatów, a wynagrodzenia osobowe o 800 tys. zł. W celu dostosowania planu wynagrodzeń w części 44 do faktycznego zapotrzebowania, wynagrodzenia osobowe w 2018 r. uległy zwiększeniu o kwotę 400 tys. zł, w związku z przeniesieniem środków z planu wynagrodzeń części 31 – Praca. Przeciętne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 7.222 zł miesięcznie tj. 105,1 % przeciętnego wynagrodzenia w 2017 r. (6.871 zł).

(dowód: akta kontroli str. 730-749)

W 2018 r. z części 44 zawarto 130 umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi na łączną kwotę 436,7 tys. zł. W porównaniu do 2017 r. liczba umów zmalała o 310, tj. o 70,5%. Kwota wydatków z tego tytułu wyniosła 421,4 tys. zł, tj. o 369 tys. zł (o 46,7%) mniej niż w 2017 r. Największe wydatki ponoszono na umowy z ekspertami oceniającymi oferty na realizację zadań publicznych w ramach ASOS na lata 2014-2020 oraz sprawozdania z wykonania tych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 750-767)

Wydatki majątkowe wyniosły 498 tys. zł, co stanowiło 101,6% kwoty określonej w ustawie budżetowej i 99,8% planu po zmianach. Wydatki dotyczyły głównie (66,3%) nakładów poniesionych na utrzymanie trwałości rezultatów projektu pn. *Emp@tia* i obejmowały:

- zakup sprzętu wraz z oprogramowaniem, urządzeń do przechowywania i przetwarzania danych (300 tys. zł);
- zakup licencji do monitorowania maszyn wirtualnych java (30 tys. zł);
- zakup sprzętu audio-video (63 tys. zł) – zakup sprzętu wynikał z potrzeby dostosowania systemu prezentacyjnego w budynku Ministerstwa przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5 w Warszawie do wymagań mediów;
- wykup praw autorskich (52 tys. zł) – realizacja tego zadania dotyczyła umowy z Instytutem Pracy i Spraw Socjalnych obejmującej „Okresowe obliczanie minimum socjalnego i minimum egzystencji” oraz „Badanie eksperckie wartości koszyków progu interwencji socjalnej”. MRPiPS dokonało wykupu praw autorskich w celu posiadania wyłączności do bezterminowego wykorzystywania pozyskanych danych.

Z pięciu zaplanowanych zadań, zrezygnowano z zakupu sprzętu komputerowego i peryferyjnego z oprogramowaniem dla MRPiPS na kwotę 70 tys. zł. W związku ze zmianą art. 16d ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2343) polegającej na zwiększeniu wartości początkowej składnika majątkowego z kwoty 3,5 tys. zł do kwoty 10 tys. zł, która weszła w życie 1 stycznia 2018 r. zadanie „Zakup sprzętu komputerowego i peryferyjnego z oprogramowaniem dla MRPiPS” realizowane było w ramach wydatków bieżących jednostki. Wprowadzono natomiast jedno zadanie (zakup sprzętu video za kwotę 63 tys. zł). Zaplanowaną w ustawie budżetowej kwotę

35 tys. zł na zakup urządzeń, drukarek i skanerów dla MRPiPS zwiększono do 54 tys. zł, z czego wydatkowano 53 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 768-780, 1904, 3075)

4. Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE zrealizowano w wysokości 66.368 tys. zł, co stanowiło 180,9% kwoty ujętej w ustawie budżetowej i 92,7% planu po zmianach i obejmowały głównie:

- 64.385 tys. na działalność KOWR w ramach realizacji Programu PO PŻ 2014-2020 (program został omówiony w przy realizacji wydatków budżetu środków europejskich),
- 1.751 tys. zł na pomoc techniczną przy realizacji PO PŻ 2014-2020 oraz współfinansowanie siedmiu projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (dalej PO WER) – realizacja czterech z tych projektów została omówiona w dalszej części wystąpienia dotyczącej realizacji wydatków budżetu środków unijnych.

(dowód: akta kontroli str. 1904)

5. W 2018 r. Ministerstwo zaplanowało udzielenie 35 zamówień, których łączną wartość szacowano na 67.285,9 tys. zł bez VAT. W 2018 r. w MRPiPS przeprowadzono 25 postępowań przetargowych, w wyniku których zawarto 31 umów na łączną kwotę 51.920,1 tys. zł brutto. Na realizację tych umów w 2018 r. wydatkowano kwotę 10.321,6 tys. zł brutto, w tym z części 44 sfinansowano 17 umów na kwotę 3.864 tys. zł brutto⁹.

W 2018 r. procedurę udzielania zamówień publicznych na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.) (dalej upzp) oraz procedurę udzielania zamówień publicznych, do których nie stosuje się przepisów tej ustawy, regulowało zarządzenie nr 7 Dyrektora Generalnego MRPiPS z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie zamówień publicznych, które zastąpiło Zarządzenie nr 9 Dyrektora Generalnego MRPiPS w sprawie zamówień publicznych z dnia 10 lipca 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 865-930, 932-933, 1788-1791, 4138-4262, 4672-4680)

Szczegółowym badaniem objęto trzy zamówienia publiczne, w ramach których zawarto siedem umów o łącznej wartości 28.885,6 tys. zł brutto (55,6% łącznej kwoty umów), na które w ramach części 44 w 2018 r. wydatkowano 2.247,8 tys. zł brutto (58,2% kwoty wydatkowanej z części 44).

(dowód: akta kontroli str. 953-960, 970-980, 1109-1124, 1283-1298)

1. Zamówienie publiczne prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, którego przedmiotem była usługa wykonania audytów w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej (dalej OWES) zlokalizowanych w 16 województwach. Zamówienie o wartości 2.420,1 tys. zł brutto podzielono na pięć części w ramach przyporządkowania do poszczególnych województw z zastrzeżeniem, iż jednemu wykonawcy mogło zostać udzielone zamówienie w maksymalnie dwóch częściach. Udział środków Unii Europejskiej w wartości zamówienia wynosił 84,3%.

W ramach poszczególnych części, oferty złożyło siedmiu wykonawców (wszystkie oferty zweryfikowano jako prawidłowe), z których po dokonaniu ocen z uwzględnieniem kryterium ceny (40% ogólnej punktacji) i potencjału kadrowego (60% punktacji) wyłoniono czterech wykonawców, przy czym z jednym z nich zawarto umowy na dwie części zamówienia.

(dowód: akta kontroli str. 1084-1096, 1300-1311)

⁹ Umowy finansowano również z części 31 – Praca i części 63 – Rodzina.

W dniu 19 marca 2018 r. zawarto umowy na wykonanie:

- 45 audytów na terenie województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego i mazowieckiego, na kwotę 520,3 tys. zł brutto;
- 49 audytów na terenie województw: lubelskiego, podkarpackiego oraz podlaskiego, na kwotę 515 tys. zł brutto;
- 53 audytów na terenie województw: dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego oraz opolskiego, na kwotę 612,8 tys. zł brutto;
- 35 audytów na terenie województw: pomorskiego, warmińsko-mazurskiego oraz zachodniopomorskiego, na kwotę 400,4 tys. zł brutto;
- 38 audytów na terenie województw: małopolskiego, śląskiego oraz świętokrzyskiego, na kwotę 371,6 tys. zł brutto.

Termin realizacji usługi we wszystkich powyższych umowach ustalono do dnia 31 grudnia 2020 r. zgodnie z indywidualnymi harmonogramami stanowiącymi załączniki do zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 1109-1124, 1283-1298, 4672-4680)

Z tytułu realizacji powyższych umów w 2018 r. MRPiPS dokonało płatności na łączną kwotę 345,9 tys. zł (17 faktur), z tego w ramach środków budżetowych części 44 na kwotę 54,4 tys. zł. Pozostałą kwotę stanowiły środki z budżetu UE. Zgodnie z warunkami zawartych umów, MRPiPS naliczyło kary umowne w wysokości 3,9 tys. zł (pomniejszające kwoty zatwierdzone do wypłaty), w szczególności z tytułu niedotrzymania terminów rozpoczęcia i zakończenia audytów, opóźnień w przekazaniu raportów z ich wykonania oraz zaniechania przeprowadzenia wywiadów osobistych z klientami OWES (przeprowadzono rozmowy telefoniczne).

(dowód: akta kontroli str. 4138-4249)

W przypadku jednej umowy¹⁰ o wartości 400,4 tys. zł nie odnotowano w 2018 r. płatności, ponieważ została ona rozwiązana z uwagi na stwierdzenie niespełnienia przez jednego z członków zespołu audytowego wymogów bezstronności i niezależności wskazanych przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zgodnie z § 7 ust. 3 umów, członkowie zespołów audytowych w dniu podpisania umowy, tj. 19 marca 2018 r., zobowiązani byli złożyć stosowne oświadczenia o bezstronności i niezależności od OWES, którego wzór określał załącznik nr 9 umowy. Oświadczenie stanowiące o przyczynie rozwiązania umowy, jak i pozostałe – pozytywnie zweryfikowane wpłynęły do MRPiPS 23 marca 2018 r., tj. cztery dni po jej podpisaniu (datowane 20 marca 2018 r.).

Stwierdzono również, że w przypadku pozostałych trzech umów zawartych w tym postępowaniu 14 (z 22 wymaganych) oświadczeń członków zespołów audytowych zostało podpisanych od 8 do 16 dni po terminie podpisania umów. W przypadku umowy nr 10/1/DPP/PN/2017/2018 na 8 oświadczeń członków zespołu audytowego stwierdzono 4 oświadczenia podpisane są po terminie podpisania umowy: 27 i 28 marca 2018 r. oraz 3 i 4 kwietnia 2018 r. W przypadku umowy nr 10/3/DPP/PN/2017/2018 na osiem złożonych oświadczeń stwierdzono cztery datowane po terminie podpisania umowy: 28 marca 2018 r., dwa 30 marca 2018 r. oraz jedno 4 kwietnia 2018 r. W przypadku umowy nr 10/5/DPP/PN/2017/2018 wszystkie sześć oświadczeń podpisano po terminie zawarcia umowy, tj. trzy 27 marca 2018 r., dwa 28 marca i jedno w dniu 29 marca 2018 r. Jedno oświadczenie nie zostało złożone z uwagi na rezygnację audytora z udziału w zadaniu (informację o rezygnacji jednego z członków zespołu audytowego podpisano dnia 8 maja 2018 r.). Dyrektor Generalna MRPiPS wskazała, że zamawiający dysponował

¹⁰ 10/4/DPP/PN/2017/2018.

oświadczeniem wykonawcy o spełnieniu wszystkich wymogów przetargowych złożonym wraz z ofertą a obowiązek złożenia oświadczeń ustanawiała sama umowa, która przewidywała zobowiązanie strony do dostarczenia oświadczeń w dniu jej zawarcia, nie stawiając wymogu złożenia tych dokumentów przed podpisaniem umowy. Zamawiający nie miał podstawy aby odmówić zawarcia umowy, miał natomiast prawo oczekiwać, że najpóźniej do końca dnia podpisania umowy oświadczenia takie zostaną przedłożone. Wskazano również, że późniejsza data podpisu przez członków zespołów audytowych nie była zgodna z § 7 ust. 3 umów, co jednak pozostawało bez wpływu na ich realizację, gdyż termin zawarcia umów nie był równoznaczny z rozpoczęciem ich realizacji.

Umowa została rozwiązana w dniu 9 kwietnia 2018 r., a fakt ten nie został uwzględniony w zatwierdzonym w dniu 12 kwietnia 2018 r. protokole postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego. Z udzielonych przez Dyrektora Generalnego wyjaśnień wynika, iż sekretarz komisji przedkładając protokół do zatwierdzenia nie posiadała żadnej informacji z DES, że w dniu 9 kwietnia 2018 r. nastąpiło rozwiązanie tej umowy.

NIK zauważa, że fakt rozwiązania umowy powinien zostać niezwłocznie zgłoszony przez członków Komisji Przetargowej do Biura Administracyjnego lub w formie uwag do protokołu.

Postępowanie o powyższe zamówienie nie gwarantowało, iż bezpośredni realizatorzy umowy – członkowie zespołów audytowych są bezstronni i niezależni od OWES. Wymóg złożenia stosownego oświadczenia przez audytorów określony został w umowie na dzień podpisania umowy. Natomiast członkowie zespołów składali oświadczenia nawet po kilkunastu dniach, a w przypadku jednej z osób okazało się, iż nie była ona bezstronna i niezależna od Ośrodka skutkiem czego było rozwiązanie umowy z wykonawcą.

(dowód: akta kontroli str. 1283-1290, 1404-1412, 1685-1690, 1711, 1742-1749, 1764-1787, 4138-4139, 4886-4889)

Z uwagi na potrzebę zapewnienia audytu we wszystkich województwach, zgodnie z art. 144 ust. 1 pkt 1 upzp oraz zgodnie § 12 ust. 1 pkt 1 i 2 wzoru umowy stanowiącego załącznik do SIWZ, pracownicy Ministerstwa podjęli decyzję o wprowadzeniu zmian do umowy zawartej z Wykonawcą części drugiej poprzez zawarty w dniu 16 listopada 2018 r. – Aneks nr 1 do umowy nr 10/2/DPP/PN/2017/2018 zwiększający liczbę audytów z 49 do 63 oraz obszar ich realizacji o województwo pomorskie i warmińsko-mazurskie. Zmianie uległo także wynagrodzenie wykonawcy z kwoty nieprzekraczającej 515 tys. zł do kwoty nieprzekraczającej 662,6 tys. zł. Do dnia zakończenia kontroli z realizatorem audytów trwały konsultacje dotyczące rozszerzenia umowy obejmującej realizację zadania w województwie zachodniopomorskim.

W SIWZ¹¹ pkt 7.1.4.3.2 wskazano, iż: *Zamawiający wymaga, by w przypadku składania oferty na dwie części, dla każdej z części przedmiotu zamówienia, na którą wykonawca składa ofertę, został wyznaczony i wskazany odrębny zespół osób. Osoby wskazane do realizacji jednej części przedmiotu zamówienia, nie mogą zostać ponownie wskazane do realizacji innej części przedmiotu zamówienia.*

W dniu 19 marca 2018 r. podpisane zostały umowy nr: 10/1/DPP/PN/2017/2018 oraz 10/3/DPP/PN/2017/2018 z Konsorcjum firm reprezentowanym przez Prezesa Zarządu TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. W dwóch zespołach audytowych uczestniczył ten sam ekspert. Pojawienie się nazwiska tego samego eksperta ds. ekonomii społecznej zarówno w składzie zespołów audytowych w umowie nr

¹¹ Umowa 10/DPP/PN/2017.

10/1/DPP/PN/2017/2018, jak i w umowie nr 10/3/DPP/PN/2017/2018 było oczywistą omyłką pisarską i nie rzutowało na wykonywanie przedmiotowych umów.

(dowód: akta kontroli str. 1679-1693, 1353-1368, 4681-4685)

2. Zamówienie na utrzymanie w sprawności i rozwój oprogramowania POMOST STD¹² – udzielone w trybie z wolnej ręki, o szacunkowej wartości 22.634,1 tys. zł. Zamawiający uzasadniał powyższy tryb tym, że usługi mogą być świadczone przez jednego wykonawcę z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych wnikających z odrębnych przepisów. Zgodnie z przepisami w obszarze pomocy społecznej dopuszcza się istnienie wielu systemów teleinformatycznych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, a każdy wykonawca dysponujący takim systemem ma możliwość przystąpienia do uzyskania świadectwa jego zgodności na podstawie rozporządzenia MRiPS z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (Dz. U. z 2007 r. nr 216 poz. 1609). Powyższe oprogramowanie może być wówczas wdrożone w każdej JOPS, która wyrazi chęć korzystania z jego funkcjonalności. Ustawodawca poza powyższymi regulacjami, zobowiązał również wykonawców do zapewnienia dalszego rozwoju i utrzymania omawianego oprogramowania m.in. usuwania nieprawidłowości w jego działaniu jak i aktualizacji pod kątem zmieniających się regulacji prawnych.

Wartość zamówienia została ustalona na podstawie liczby jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (dalej JOPS) oraz wynagrodzenia za obsługę JOPS z uwzględnieniem inflacji. W dniu 26 czerwca 2018 r., po wcześniejszym przeprowadzeniu z firmą Sygnity S.A. negocjacji, podpisano umowę, na mocy której wykonawca zobowiązany jest świadczyć usługi utrzymania w sprawności oprogramowania POMOST Std. w okresie od dnia 1 lipca 2018 r. do dnia 30 czerwca 2021 r. Wynagrodzenie ustalono do kwoty 26.175 tys. zł z VAT (21.280,49 tys. zł netto). W 2018 r. z tytułu realizacji umowy poniesiono wydatki w kwocie 2.143,2 tys. zł brutto (finansowane w całości z części 44).

(dowód: akta kontroli str. 961-1083, 4256-4262)

3. W 2018 r. Ministerstwo zawarło 334 umowy z wyłączeniem stosowania upzp. Łączna wartość tych umów wyniosła 5.808,9 tys. zł brutto, których wykonanie wyniosło 5.065,3 tys. zł brutto, w tym z części 44 sfinansowano lub współfinansowano 241 umów na łączną kwotę 2.212,8 tys. zł brutto. Badaniem objęto zamówienie, którego przedmiotem było wykonanie robót budowlanych w budynku przy ul. Żurawiej 4a w Warszawie, obejmujące roboty malarskie i roboty w zakresie instalacji elektrycznych. Wartość zamówienia wynosiła 143,4 tys. zł brutto, w tym w ramach części 44 wydatkowano kwotę 50,2 tys. zł brutto.

Zapytanie ofertowe skierowano do pięciu firm, od których wpłynęły dwie oferty. Najkorzystniejsza oferta (kryterium najniższej ceny) opiewała na kwotę 143,4 tys. zł brutto, co według obowiązującego wtenczas średniego kursu euro stanowiło kwotę 27 tys. euro i zgodnie z art. 4 pkt 8 upzp kwalifikowało zamówienie do niestosowania zapisów przywołanej ustawy.

Umowę z wybranym wykonawcą zawarto 21 września 2018 r. Wykonawca zobowiązał się wykonać przedmiot umowy do dnia 15 grudnia 2018 r. Zespół do spraw nadzoru nad realizacją robót budowlanych w protokole sporządzonym w dniu 6 grudnia 2018 r. stwierdził, iż prace dotyczące przedmiotowego zamówienia zostały wykonane w terminie i bez zastrzeżeń.

W powyższym zamówieniu nieprawidłowości nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli str. 883-931, 932-960)

¹² 18/DI/WR/2018.

6. W ustawie budżetowej na dotacje celowe zaplanowano 798.709 tys. zł. W trakcie roku środki na ten cel zwiększono do wysokości 813.709 tys. zł, a wykorzystano 798.438 tys. zł. Największą pozycję stanowiła dotacja dla PFRON w kwocie 741.097 tys. zł, głównie na wypłatę pracodawcom dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (717.360 tys. zł). Zwiększenie planu wydatków o kwotę 15.000 tys. zł wynikało z uruchomienia środków z rezerwy celowej na program wspierający osoby bezdomne, m.in. w związku z wprowadzeniem nowego typu placówek – schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz ich standaryzacji – Decyzja Ministra Finansów z dnia 15 października 2018 r. (znak: MF/FS4.4143.3.652.2018.MF.4585) dotycząca rezerwy celowej ujętej w poz. 25, z przeznaczeniem na finansowe wsparcie programu Ministra z obszaru pomocy społecznej p.n. „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”, przyjętego na rok 2018. W ramach konkursu złożono 77 ofert, jednak na etapie oceny odrzucono 50 ofert (64,9% złożonych ofert), co skutkowało niewykorzystaniem zaplanowanych środków finansowych. W związku z niepełnym zaangażowaniem uruchomionych środków oraz z uwagi na brak możliwości złożenia wniosku o korektę decyzji Ministra Finansów ze względu na termin (do dnia 15 października 2018 r.), Minister w dniu 23 listopada 2018 roku dokonał blokady wydatków na kwotę 10.237.279 zł. Ostatecznie, po dokonanych zwrotach niewykorzystanych części dotacji przez organizacje pozarządowe, wykonane wydatki ze środków rezerwy celowej wyniosły 4.703.199,93 zł.

Na realizację dwóch programów dotacyjnych, ASOS 2014-2020 oraz Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020, Ministerstwo przeznaczyło łącznie 40.449 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1904, 1915, 1912, 3073, 3074)

6.1. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych 2014-2020

Na realizację programu w 2018 r. zaplanowano kwotę 40.000 tys. zł. Wydatki wyniosły 37.939 tys. zł, z tego 37.537 tys. zł na dotacje przyznane w konkursie i 402 tys. zł na obsługę techniczną.

W ramach obsługi technicznej kwotę 274 tys. zł (68,2%) przeznaczono na umowy zlecenia i o dzieło wraz z pochodnymi, zawarte z ekspertami dokonującymi oceny merytorycznej ofert i sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 1915-1916, 440)

W edycji 2018 konkursu ASOS złożono 1.330 ofert. Dofinansowanie przyznano na 325 projektów, tj. 24,4% złożonych na kwotę 37.996,5 tys. zł. Zgodnie z pkt 10.4 Regulaminu otwartego konkursu ofert w ramach Programu ASOS – Edycja 2018 – Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego miał prawo do dokonania oceny strategicznej ze względu na realizację bieżących polityk publicznych, niezależnie od liczby punktów przyznanych przez ekspertów. Zgodnie z pkt 13 Regulaminu w ramach środków pochodzących ze zwrotów dotacji (środki uwolnione) miał prawo do zwiększenia dofinansowania lub jego przyznania dla projektów uprzednio niezakwalifikowanych. W trybie oceny strategicznej Ministra dofinansowano 46 projektów na łączną kwotę 4.571,1 tys. zł, w tym 17 na kwotę 795,7 tys. zł ze środków uwolnionych.

(dowód: akta kontroli str. 4435 - 4438, 4266 - 4375, 4606 - 4617)

Biuro Kontroli i Audytu Ministerstwa przeprowadziło w 2018 r. kontrole czterech fundacji w zakresie wykorzystania przez nie środków przyznanych w ramach ASOS, edycja 2017. Ich działalność została oceniona pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości polegających głównie na: niewykonaniu w pełnym zakresie działań określonych w ofercie i harmonogramie realizacji zadania, niestosowania przepisów w zakresie wymagań dotyczących opisów dowodów księgowych, przedstawianiu

nierzetelnych informacji w sprawozdaniach końcowych, nierzetelnym prowadzeniu dokumentacji zadania oraz stosowaniu porozumienia niezgodnego ze wzorem porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych określonym w dokumentacji konkursowej. Na powyższe kierownicy poinformowali o sposobie wdrożenia zaleceń.

(dowód: akta kontroli str. 3393-3402)

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do MRPiPS po kontroli *Realizacja rządowych programów na rzecz aktywności społecznej osób starszych*¹³ NIK sformułowała wnioski pokontrolne dotyczące:

- 1) przeprowadzenia rewizji Rządowego Programu ASOS na lata 2014 – 2020 pod kątem diagnozy potrzeb osób starszych oraz skuteczności realizacji założonych celów,
- 2) przestrzegania określonej w Regulaminie otwartego konkursu ofert w ramach Rządowego Programu ASOS struktury podziału środków pomiędzy poszczególne priorytety,
- 3) doprecyzowania wskaźników realizacji celów całości Programu ASOS,
- 4) terminowego zatwierdzania przez Ministra rozliczeń dotacji przedstawionych przez beneficjentów,
- 5) powoływania Komisji Konkursowych do spraw opiniowania ofert w składach zgodnych z § 3 zarządzeń Ministra w sprawie powołania Komisji Konkursowej,
- 6) stosowania elementów oceny złożonych ofert, określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1 i pkt 5 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Aktualne do realizacji pozostają wnioski dotyczące przeprowadzenia rewizji Rządowego Programu ASOS na lata 2014 – 2020 pod kątem diagnozy potrzeb osób starszych oraz skuteczności realizacji założonych celów, a także doprecyzowanie wskaźników realizacji celów całości Programu ASOS. Postulowane przez NIK doprecyzowane wskaźników ma nastąpić na etapie rewizji Programu (w uchwale Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu ASOS zaplanowano przeprowadzenie rewizji w 2017 r.).

Weryfikacja wniosków NIK zawartych w pkt 2, pkt 5 i 6 możliwa będzie podczas badania Programu ASOS – edycja 2019.

Odnosząc się do powyższych wniosków dyrektor Departamentu Polityki Senioralnej (dalej DAS) wyjaśniła, że regulamin ASOS edycja 2019 zawiera informacje, iż minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego zastrzega sobie prawo przyznania dotacji w kwocie niższej niż wnioskowana oraz możliwość przesunięcia środków budżetu między priorytetami. W regulaminie uaktualniony został zapis Zarządzenia Ministra w sprawie powołania Komisji Konkursowej i jej składu osobowego.

W sprawie wniosku NIK dotyczącego terminowego zatwierdzania przez Ministra rozliczeń dotacji przedstawionych przez beneficjentów, dyrektor DAS wyjaśniła, że Departament podejmuje starania zmierzające do zachowania trzydziestodniowego terminu zatwierdzenia przez dysponenta części budżetowej rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym w bieżąco realizowanej edycji Programu, a opóźnienia dotyczą nielicznych rozliczeń i tylko czas potrzebny na wyjaśnienia kwestii nieściślych lub dostanie wymaganych dokumentów może przedłużyć ten proces.

(dowód: akta kontroli str. 4430-4435)

Szczegółowym badaniem w zakresie terminowości rozliczenia objęto 33 sprawozdania (z 325 ogółu złożonych sprawozdań). Z próby wylosowanej wynika,

¹³ Znak: KPS.410.002.01.2018 z dnia 31 października 2018 r.

że w przypadku sześciu sprawozdań pracownicy Departamentu wezwali wykonawców do złożenia korekty, trzy sprawozdania wpłynęły wyłącznie drogą elektroniczną (pomimo obowiązku złożenia sprawozdania również w wersji papierowej o czym pracownicy DAS poinformowali wykonawców), cztery sprawozdania z realizacji zadania¹⁴ (13,3% objętych badaniem) na łączną kwotę 612,9 tys. zł były zatwierdzone (podpisane przez dyrektora DAS bez podania daty czynności).

Z informacji o zatwierdzeniu sprawozdania przekazanego do Biura Budżetu i Finansów (dalej BBF) wynika, iż sprawozdania te zatwierdzone zostały 15 marca 2019 r., tj. 15 dni w przypadku jednego i w przypadku pozostałych trzech – 43 dni od dnia ich wpływu. Minister nie zatwierdził 20 sprawozdań¹⁵ (z 33 badanych) na łączną kwotę 2.391,8 tys. zł oraz nie wzywało o dokonanie korekty.

W związku z powyższym Minister przekroczył trzydziestodniowy termin zatwierdzenia rozliczenia udzielonych dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym przedstawionego przez zleceniobiorcę, co było niezgodne z art. 152 ust. 2 upf. Wskazuje to na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych z art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹⁶. Osobą odpowiedzialną za zatwierdzanie rozliczenia udzielonych dotacji był Dyrektor DAS.

Z zestawienia informacji o zatwierdzeniu sprawozdania z wykorzystania dotacji celowej w ramach ASOS przekazanej przez DAS do BBF, wynikało, że na dzień 28 marca 2019 r. (przy nieprzekraczalnym terminie do 15 marca 2019 r.) zatwierdzonych zostało 94 sprawozdań tj. 28,9% wszystkich sprawozdań. Tylko w przypadku jednego rozliczenia zachowany został termin 30 dni na zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym

Dyrektor DAS wyjaśniając powyższe ustalenia wskazała m.in, iż na termin rozliczenia dotacji wpływ mają takie elementy jak oceny przez eksperta zewnętrznego, oceny przez pracowników Departamentu oraz potrzeby uzupełnienia przez wnioskodawcę brakującej dokumentacji bądź dokonanie ich korekty.

W wyniku przeprowadzonego badania 33 sprawozdań NIK stwierdziła, że korekty wymagało tylko dziewięć.

(dowód: akta kontroli str. 4376-4429, 4441-4458, 4459-4466, 4686-4719)

6.2. Program Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020

Głównym celem programu jest włączanie i wzmacnianie uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie oraz rozwój systemu aktywnej integracji poprzez wsparcie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.

W 2018 r. na realizację Programu przeznaczono środki w wysokości 3.349 tys. zł. W ramach Programu Minister ogłosił trzy otwarte oraz trzy uzupełniające konkursy. Wpłynęło w sumie 108 ofert, z czego odrzucono 69. Z uwagi na dużą ilość ofert odrzuconych przez komisje konkursowe podczas oceny formalnej jak i merytorycznej, podjęto decyzję o zmniejszeniu wydatków na realizację Programu o kwotę 432,2 tys. zł, którą przekazano na realizację projektów w ramach Programu wspierającego rozwiązywanie problemu bezdomności w 2018 r.

¹⁴ Sprawozdanie nr: 16538, 16732, 16047, 15822.

¹⁵ Sprawozdania nr: 15279, 16268, 15918, 15840, 16479, 16259, 15407, 16174, 15176, 15159, 15730, 16525, 16100, 16136, 15702, 16480, 15711, 16739, 16768, 16119.

¹⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1458, ze zm.

Dofinansowanie w formie dotacji celowych otrzymało 39 podmiotów na łączną kwotę 2.916,8 tys. zł. W związku ze zwrotami niewykorzystanych części dotacji przez podmioty realizujące projekty, kwota wykonania za rok 2018 wyniosła 2.912 tys. zł.

W pierwszej turze konkursu wpłynęły 64 oferty, dotacje przyznano 25 podmiotom w kwocie 2.060,3 tys. zł, natomiast w ramach konkursu uzupełniającego na 44 złożone oferty dofinansowanie przyznano 14 realizatorom w kwocie 856,5 tys. zł. W przedstawionej formie program realizowany był w 2018 r. po raz ostatni. Od 2019 r. zastąpiony zostanie przez program: *Od wykluczenia do aktywizacji. Program pomocy osobom wykluczonym społecznie i zawodowo*.

(dowód: akta kontroli str. 1912-1913, 3901-3923, 3932-3942, 4011-4017, 4050, 4124-4137)

Szczegółowej kontroli poddano tryb powoływania komisji do tych konkursów, protokoły z posiedzenia komisji oraz składanie przez członków komisji oświadczeń o bezstronności przy opiniowaniu ofert. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli str. 3932-4010, 4018-4042)

Skontrolowano również terminowość rozliczania sprawozdań oraz prawidłowość trybu przekazania informacji o zatwierdzeniu sprawozdań z wykorzystania dotacji celowej z Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej do BBF na dzień 19 marca 2019 r. zgodnie z *Zarządzeniem nr 19 Dyrektora Generalnego MPiPS w sprawie procedury kontroli i rozliczeń dotacji celowych*. Zgodnie z § 4 ust. 4 i 5 Zarządzenia w przypadku zatwierdzenia sprawozdania przez dyrektora komórki merytorycznej, komórka merytoryczna przekazuje komórce właściwej ds. finansowych informacje o zatwierdzeniu sprawozdania z wykorzystania dotacji celowej, w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania sporządzoną wg wzoru określonego w załączniku do zarządzenia. Informacja o zatwierdzeniu sprawozdania powinna zostać złożona w komórce właściwej do spraw finansowych, w nieprzekraczalnym terminie do 15 marca roku następnego, celem jej ujęcia w księgach rachunkowych poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Z przekazanych informacji wynikało, iż 37 na 39 sprawozdań rozliczono z zachowaniem trzydziestodniowego terminu zatwierdzenia rozliczenia udzielonych dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, tj. zgodnie z art. 152 ust. 2 ufp oraz z zachowaniem procedury wynikającej z przepisów wewnętrznych. Jedno z brakujących sprawozdań (kwota dotacji 100 tys. zł)¹⁷ ostatecznie rozliczono 25 marca 2019 r. po dokonaniu przez realizatora niezbędnej korekty, natomiast jedno sprawozdanie (kwota dotacji – 100 tys. zł)¹⁸ nie zostało dotychczas rozliczone z uwagi na brak dostępu wykonawcy do niezbędnej dokumentacji.

(dowód: akta kontroli 4051-4123)

W 2018 r. Biuro Kontroli i Audytu MRPiPS przeprowadziło dwie kontrole w zakresie wykonania zadania publicznego w tym m.in. wydatkowania środków budżetowych w ramach Programu. Stwierdzono nieprawidłowości m.in. w zakresie sposobu dokonywania płatności gotówkowych ze środków dotacji. Z informacji nadesłanych przez skontrolowane podmioty wynikało, że zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str.3393-3402)

6.3. Z dotacji celowych finansowano również programy:

- „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – wydatkowano 11.124 tys. zł, tj. 185,4% kwoty ujętej w ustawie budżetowej i 51,9% planu po zmianach. Zawarto 78 umów, dofinansowanie w formie dotacji celowych

¹⁷ Dotyczy umowy nr 03/AI/2018, data wpływu prawidłowej wersji (po korekcie) 13 marca 2018 r.

¹⁸ Dotyczy umowy nr 08/ZS/2018.

otrzymały: stowarzyszenia (449 tys. zł), fundacje (4.844 tys. zł), pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych (5.831 tys. zł),

- „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” – wydatkowano 2.980 tys. zł, tj. 99,4% planu wg ustawy budżetowej i planu po zmianach. Wsparcie realizacji projektów otrzymały 53 podmioty, z tego: gminy – na kwotę 978 tys. zł, stowarzyszenia – na kwotę 824 tys. zł, fundacje – na kwotę 605 tys. zł, powiaty – na kwotę 258 tys. zł, pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych – na kwotę 225 tys. zł, województwa – na kwotę 90 tys. zł,
- „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – wydatkowano 2.788 tys. zł, tj. 92,9% kwoty ujętej w ustawie budżetowej (3.000 tys. zł) dla 79 jednostek samorządu terytorialnego: gminy na kwotę 2.065 tys. zł i powiaty 723 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1911-1913)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Nie zachowano trzydziestodniowego terminu zatwierdzenia przez dysponenta części budżetowej rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym w przypadku 20 sprawozdań (60,6% badanych sprawozdań) na łączną kwotę 2.391,8 tys. zł, przesyłanych przez beneficjentów Programu ASOS na lata 2014-2020.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2018 wydatki budżetu środków europejskich w części 44 zostały zaplanowane w kwocie 147.131 tys. zł. Na podstawie decyzji Ministra Finansów plan wydatków został zwiększony o kwotę per saldo o 196.682 tys. zł. Zwiększenia pochodziły ze środków z rezerw celowych w kwocie 198.381 tys. zł, na realizację działań PO PŻ 2014-2020 oraz w kwocie 343 tys. zł na realizację projektu *Zintegrowany system zapewnienia wysokiej jakości usług OWES* realizowanego w ramach PO WER 2014-2020. Jednocześnie plan wydatków uległ zmniejszeniu o kwotę 2.042 tys. zł przeniesioną do części 31 – Praca, z przeznaczeniem na realizację projektów realizowanych w ramach PO WER.

Plan wydatków budżetu środków europejskich po zmianach stanowił kwotę 343.813 tys. zł. Wydatki te wyniosły 338.229 tys. zł¹⁹ (o 58.298 tys. zł więcej niż w roku 2017), co stanowiło 98,4% planu po zmianach.

W 2018 r. z budżetu środków europejskich w części 44 finansowane były zadania związane z realizacją projektów w ramach PO PŻ oraz PO WER.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa²⁰

Wydatki PO PŻ wykonane zostały w kwocie 334.111 tys. zł, co stanowiło 243,2% kwoty ujętej w ustawie budżetowej (137.397 tys. zł) i 99,5% planu po zmianach (335.778 tys. zł). W związku z przesunięciem realizacji płatności na rok 2019 Minister dokonał blokady planowanych wydatków na kwotę 1.197 tys. zł.

¹⁹ Szczegółowym badaniem objęto środki w wysokości 336.756 tys. zł, wydatkowane na realizację PO PŻ w kwocie 334.111 tys. zł oraz na PO WER w kwocie 2.645 tys. zł.

²⁰ PO PŻ 2014-2020 realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1). PO PŻ jest finansowany ze środków Unii Europejskiej (FEAD) i ze środków krajowych (budżet państwa) w proporcji 85% i 15%. Alokacja Funduszu dla Polski na okres realizacji w latach 2014-2020 wynosi około 473 mln euro. Wkład środków krajowych wynosić będzie około 83 mln euro. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie (rodzinie) odpowiednich produktów żywnościowych (pożytków).

Wydatki na zakup żywności wyniosły 306.563 tys. zł. W ramach Programu finansowane były również koszty administracyjne, transportu, magazynowania i dystrybucji żywności - na ten cel wydatkowano kwotę 27.548 tys. zł.

Program realizowany był przez Ministerstwo, które pełniło rolę Instytucji Zarządzającej oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (Instytucja Pośrednicząca i jednocześnie beneficjent) oraz organizacje partnerskie wyłonione w drodze konkursu. Środki finansowe przeznaczono na zakup i dostawę artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich w ramach PO PŻ. Wsparcie kierowane było do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W 2018 r. PO PŻ 2014-2020 był realizowany w dwóch podprogramach. Kwota wypłat z tytułu kosztów administracyjnych, magazynowania i transportu oraz prowadzenia działań towarzyszących w 2018 r. w ramach PO PŻ 2014-2020 wyniosła łącznie 32.412 tys. zł. W ramach podprogramu 2017 KOWR zrealizował płatności na podstawie wniosków o płatność złożonych przez organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim w łącznej kwocie 25.257,6 tys. zł. W ramach podprogramu 2018 r. KOWR zrealizował płatności na podstawie wniosków o płatność złożonych przez realizatorów w łącznej kwocie 7.154,4 tys. zł. Przedmiotowe wydatki uwzględniały środki odzyskane od organizacji partnerskich w ramach przyznanego dofinansowania.

W podprogramie 2017 pomoc żywnościowa była dostępna łącznie w 2.289 gminach (92% gmin w Polsce). Najwięcej gmin objętych pomocą żywnościową było w województwach: lubuskim, małopolskim i świętokrzyskim (od 97% do 99% gmin), a najslabiej rozwinięta sieć organizacji partnerskich funkcjonowała w województwach: dolnośląskim, opolskim i kujawsko-pomorskim (od 81% do 84% gmin).

W Podprogramie 2018²¹ pomoc dostępna była w 2.042 gminach (82% gmin). Najwięcej gmin objętych pomocą żywnościową było w województwach: małopolskim, świętokrzyskim i podlaskim (od 88% do 91% gmin), a najmniej w: zachodniopomorskim, dolnośląskim i opolskim (od 69% do 72% gmin). Ośrodki pomocy społecznej informowały, że pomoc będzie dostępna w Podprogramie 2018 docelowo w 2.290 gminach (92% gmin) i zostanie utrzymany zasięg terytorialny z podprogramu 2017.

Wielkość i asortyment produktów żywnościowych dla osób potrzebujących określały corocznie wytyczne Instytucji Zarządzającej. Porównując rok do roku (każdy rok obejmuje część dwóch podprogramów), w 2018 r. organizacje partnerskie objęły wsparciem 1.384,8 tys. osób, tj. o ponad 1,5% więcej niż w 2017 r. (1.365,5 tys. osób). W ramach podprogramu 2017 r., który trwał od sierpnia 2017 r. do czerwca 2018 r. pomocą żywnościową objęto 1.390,7 tys. osób, czyli prawie o 45 tys. osób więcej niż zaplanowały organizacje partnerskie. Do końca 2018 r. organizacje partnerskie w ramach podprogramu 2018 objęły pomocą 1.159,9 tys. osób, tj. 86% planowanej liczby (1.346 tys. osób), przy czym dystrybucja rozpoczęta w sierpniu 2018 r. będzie prowadzona do czerwca 2019 r.

KOWR oraz organizacje partnerskie zobowiązane są do składania sprawozdań rocznych do 31 marca roku następnego. Ze sprawozdania rocznego za 2018 r. złożonego przez KOWR wynika, że w 2018 r. w ramach obu podprogramów zakupiono 67.337,8 ton żywności, z których organizacjom partnerskim dostarczono 63.942,2 ton. Poszczególne organizacje przekazały odbiorcom: PCK – 4.396,4 t

²¹ Wg stanu na koniec listopada 2018 r. w ramach bieżącego monitoringu wdrażania PO, IZ wykorzystuje narzędzie sprawozdawcze – Centralną Aplikację Statystyczną do pozyskiwania danych bezpośrednio od ośrodków pomocy społecznej. System umożliwia cykliczne wysyłanie sprawozdań jednorazowych do wypełnienia przez właściwe jednostki organizacyjne w formie elektronicznej i przekazywanie ich do IZ.

żywności, Caritas Polska – 11.659,1 t, PKPS – 13.659,5 t i Federacja Polskich Banków Żywności – 33.373,7 t. Niepełne rozdystrybuowanie żywności spowodowane było m.in. stratami magazynowymi i zdarzeniami losowymi.

PCK udzieliło pomocy żywnościowej 90 tys. osób, w tym 25,8 tys. dzieciom poniżej 15 roku życia i 7,6 tys. osób powyżej 65. roku życia. Caritas Polska dostarczyła pomoc 255,2 tys. osób, w tym 72,3 tys. dzieciom i 33,9 tys. osobom powyżej 65. roku życia, PKPS udzielił pomocy 294,6 tys. osób, w tym 78 tys. dzieci i 24,7 tys. osób powyżej 65. roku życia. Największej pomocy, która objęła 745 tys. osób, w tym 210 tys. dzieci i 69 tys. osób starszych, udzieliła Federacja Polskich Banków Żywności.

(dowód: akta kontroli str. 3526-3653)

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Wydatki PO WER z budżetu środków UE stanowiły kwotę 4.118 tys. zł, tj. 42,3% kwoty ujętej w ustawie budżetowej (9.734 tys. zł) i 51,3% planu po zmianach (8.035 tys. zł). Niższa wartość wydatków przedłożonych do zatwierdzenia w stosunku do wydatków zaplanowanych w harmonogramie płatności wynikała z faktu, iż harmonogram płatności w przypadku projektów pozakonkursowych był dokumentem planistycznym i beneficjent mógł przedłożyć do refundacji kwotę niższą niż ta, która wynikała z harmonogramu. Zgodnie z zapisami § 8 ust. 2 decyzji zmieniającej decyzję o dofinansowaniu przedmiotowego projektu, IP upoważniła beneficjenta będącego państwową jednostką budżetową, do wystawiania i przekazywania, w jej imieniu, w związku z realizacją Projektu, zleceń płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego, o których mowa w art. 188 ust. 1 ufp., zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Płatności wynikające z przekazanych zleceń płatności w danym roku nie mogły przekroczyć wartości na ten rok zapisanych w harmonogramie. Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu, w tym odnoszące się do niższego od zaplanowanego wykonania kontraktacji i certyfikacji na realizację projektów, zawarto w wystąpieniu pokontrolnym z części 31 – Praca, z której głównie był finansowany ten program (w 2018 r. ze środków europejskich w części 31 – Praca wydatkowano 1.013.116 tys. zł, natomiast środki wydatkowane z części 44 stanowiły 0,4% tej kwoty).

(dowód: akta kontroli str. 1919-1924)

Badaniami kontrolnymi objęto cztery z sześciu projektów pozakonkursowych realizowanych przez MRPiPS i finansowanych z budżetu środków europejskich w cz. 44., tj.:

1. *Zintegrowany system zapewnienia wysokiej jakości usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej* realizowany przez DES. Projekt ten miał na celu stworzenie trwałego systemu monitorowania sektora ekonomii społecznej, obejmującego wydatki na wynagrodzenia i pochodne pracowników zaangażowanych w realizację projektu, audyty akredytacyjne Ośrodków oraz podróże służbowe. W harmonogramie płatności na 2018 r. zaplanowano wydatki na poziomie 2.131,2 tys. zł, natomiast w ramach złożonych trzech wniosków o płatność została zatwierdzona kwota 350,9 tys. zł, z tego 295,8 tys. zł ze środków wspólnotowych, a 55,2 tys. zł z budżetu państwa. Z budżetu środków europejskich w 2018 r. wydatkowano kwotę 653 tys. zł, tj. 55,7% planu po zmianach, co wynikało przede wszystkim z przesunięcia części zadań w harmonogramie projektu na kolejne lata, naliczeniem kar umownych w związku z realizacją przeprowadzonych audytów oraz z mniejszej liczby niezbędnych ekspertyz i niższego od zakładanego zatrudnienia. DES wystąpił do IP z wnioskiem o przedłużenie realizacji projektu o trzy lata, tj. do 2023 r. i uzyskał wstępną akceptację.

(dowód: akta kontroli str. 1957-2199, 2528, 2529)

2. *System partycypacyjnego zarządzania sferą ekonomii społecznej* realizowany przez DES. Celem projektu było stworzenie systemu zarządzania politykami publicznymi w obszarze ekonomii społecznej, zgodnie z zapisami Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej (realizacja zadań w ramach umowy partnerskiej oraz wynagrodzenia i pochodne pracowników). W harmonogramie płatności na 2018 r. zaplanowano wydatki na poziomie – 1.228,2 tys. zł, a w ramach trzech wniosków o płatność zatwierdzono kwotę 487,4 tys. zł (410,7 tys. zł stanowiły środki wspólnotowe i 76,6 tys. zł budżet państwa). W 2018 r. z budżetu UE wydatkowano kwotę 595 tys. zł, tj. 62,9% planu po zmianach. Mniejsze wydatkowanie wynikało z dokonania zmian we wnioskach o dofinansowanie, niższych dodatków zadaniowych spowodowanych absencją pracowników, przekazania mniejszej liczby transz niż wynikało to z wniosków o płatność.

Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej DWF) jako IP w lutym 2018 r. przeprowadził u beneficjenta, tj. DES wizytę monitoringową tego projektu. Z uwagi na stwierdzone uchybienia do beneficjenta skierowano zalecenia podjęcia dodatkowych działań informacyjnych w celu zapewnienia upowszechniania wiedzy na temat źródeł finansowania działań realizowanych w projekcie. Jednocześnie zalecono DES, aby harmonogram realizacji poszczególnych spotkań w projekcie był każdorazowo przekazywany przez system teleinformatyczny. W kwietniu 2018 r. IP przeprowadziła kontrolę tego projektu i stwierdziła, m.in., że projekt realizowany jest z opóźnieniem względem terminów wskazanych w harmonogramie projektu, jednak – ze względu na termin jego realizacji, tj. 31 grudnia 2020 r., nie występuje ryzyko niezrealizowania założeń merytorycznych projektu oraz osiągnięcia jego wskaźników. Jednocześnie wskazano, że osiągnięte wartości wskaźników odnoszą się do stanu rzeczywistego i efektów.

(dowód: akta kontroli str. 2201-2493, 2495-2531)

3. *Narzędzie agregowania i monitorowania danych w obszarze włączenia społecznego* realizowany przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej (dalej DPS). Jego celem było wzmocnienie procesów monitorowania i ewaluacji polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa. W harmonogramie płatności na 2018 r. zaplanowano wydatki w wysokości 1.132,2 tys. zł, natomiast w ramach złożonych dwóch wniosków o płatność zatwierdzono kwotę 223 tys. zł, z tego 188 tys. zł ze środków wspólnotowych, a 35 tys. zł z budżetu państwa. Ze środków UE w 2018 r. wydatkowano 536 tys. zł, co stanowi 36,4% planu po zmianach. Dyrektor DPS wyjaśniła, że analizując dotychczasowy przebieg realizacji projektu, po konsultacjach z Departamentem Informatyki MRPiPS, dokonano niezbędnych zmian merytorycznych we wniosku o dofinansowanie projektu w celu umożliwienia jego dalszej realizacji i osiągnięcia założonych rezultatów projektowych. Zrezygnowano z części zaplanowanych działań wprowadzając w ich miejsce nowe, a realizacja została przeniesiona na 2019 rok (w tym zatrudnienia specjalistów z dziedziny informatycznej). Jak wyjaśniono zmiany nie wpłyną na osiągnięcie zakładanych rezultatów i projekt zostanie zrealizowany do dnia 30 czerwca 2019 r.

DWF jako IP przeprowadził w czerwcu i lipcu 2018 r. kontrolę tego projektu u beneficjenta, tj. DPS. Nie stwierdzono istotnych zagrożeń dla osiągnięcia celów projektu i PO WER, a beneficjent realizował projekt zgodnie z założeniami. Wskazano jednocześnie na opóźnienia w realizacji dwóch zadań. W listopadzie 2018 r. IP przeprowadziła wizytę monitorującą u beneficjenta, w wyniku, której m.in. zaleciła beneficjentowi, aby przy zaproszeniach organizowanych na spotkania w ramach projektu wskazywać cele spotkania, kwestie merytoryczne

zaplanować na początek spotkania lub uzasadnić uczestnikom spotkań zasadność omawiania ich w dalszej części spotkań.

(dowód: akta kontroli str. 2532-2694, 2696-2720)

4. *Krajowa Sieć Reintegracji – wzmocnienie instytucji zatrudnienia socjalnego w działaniach polityki społecznej wobec wykluczenia społecznego* realizowany przez DPS. Jego wdrożenie ma na celu wprowadzenie w obszarze reintegracji społecznej i zawodowej nowego profilu usług reintegracyjnych wzmocnionej problematyką podnoszenia wartości społecznych i kwalifikacji zawodowych, za pomocą krajowej sieci współpracy podmiotów zatrudnienia socjalnego, instytucji pomocy społecznej, instytucji rynku pracy i organizacji pozarządowych. W harmonogramie płatności na 2018 r. zaplanowano wydatki na poziomie 3.670,4 tys. zł, natomiast w ramach złożonych wniosków o płatność została zatwierdzona kwota 366,9 tys. zł (309,2 tys. zł ze środków wspólnotowych oraz 57,7 tys. zł z budżetu państwa). W 2018 r. wydatkowano 681 tys. zł, co stanowiło 34,1% planu po zmianach. Dyrektor DPS wskazała, że w zakładanym terminie (tj. do 30 września 2019 r.) projekt zostanie zrealizowany, a rezultaty końcowe osiągnięte. Odnosząc się do poziomu wydatkowania w 2018 r. dyrektor DPS wyjaśniła, że część jednego z trzech zadań zaplanowanych na 2018 r. uległa przesunięciu na 2019 r., a jednocześnie w związku z koniecznością stosowania przez partnera projektu ustawy prawo zamówień publicznych wydłużona została procedura naboru animatorów Zespołów Regionalnych Animacji Reintegracji niezbędnych do tworzenia Klubów Integracji Społecznej. Ponadto na 2019 r. została przesunięta realizacja zaplanowanego konkursu na wyłonienie podmiotów/ organizacji pozarządowych, które utworzą 32 Kluby. DWF jako IP przeprowadził w sierpniu 2018 r. wizytę monitoringową tego projektu. W jej wyniku IP zobowiązała Partnera projektu (Instytut Pracy i Spraw Socjalnych) do umieszczania na dokumentach projektowych prawidłowego numeru projektu, a także do realizacji spotkań konsultacyjnych zgodnie z Ramowym programem spotkań.

(dowód: akta kontroli str. 2721-2867, 2869-2877)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

W ramach części 44 minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ustalił cele i mierniki w ramach układu zadaniowego wydatków w ramach funkcji 13. *Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny*, na poziomie zadań: 13.1. *W Pomoc i integracja społeczna*, 13.2. *Świadczenia społeczne*, 13.3. *Sprawy kombatantów i osób represjonowanych*, 13.5. *Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie* oraz funkcji 14. *Rynek pracy*, na poziomie zadania 14.1. *W Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu*²².

Dysponent części 44 w ramach układu zadaniowego ponosił również wydatki w ramach funkcji: 11. *Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic* oraz 22. *Koordinacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna*.

²² Zgodnie z załącznikiem nr 47 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1154).

Wydatki budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym w 2018 r. w cz. 44 wyniosły łącznie 1.251.809,5 tys. zł, co stanowiło 97,6% planu po zmianach.

(dowód: akta kontroli str. 3678-3729, 3769-3786)

Szczegółowym badaniem objęto cztery podzadania:

1. 13.1.2.W *Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym* (zadanie 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*) – wydatkowano kwotę 420.108,6 tys. zł., tj. 96,3% planu po zmianach. Dla realizacji celu: *Wspieranie lokalnych inicjatyw w obszarze pomocy i integracji społecznej*, ustalono miernik *Liczba podmiotów, które otrzymały wsparcie finansowe*, którego wykonanie zaplanowano na poziomie 271 podmiotów. W sprawozdaniu rocznym RB-BZ1²³ nie wykazano wykonania miernika²⁴.
2. 13.2.8. *Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego* (zadanie 13.2 *Świadczenia społeczne*) – wydatkowano 2.212 tys. zł, tj. 99,6% kwoty określonej w planie po zmianach. Dla podzadania wskazano trzy cele:
 - *Zapewnienie otrzymywania polskich świadczeń przez osoby zamieszkałe w państwach, które mają skoordynowane systemy zabezpieczenia z polskim systemem*, dla którego ustalono miernik *Liczba świadczeń emerytalno – rentowych oraz chorobowych transferowanych z Polski zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w danym roku*, który został wykonany na poziomie 767.743 świadczeń, przy planowanym 742 096 (96,7%).
 - *Zapewnienie ochrony w dziedzinie zabezpieczenia społecznego osobom pracującym za granicą, dla których ustalono polskie ustawodawstwo w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego* – zastosowano miernik *Liczba dokumentów wydanych osobom, dla których ustalono polskie ustawodawstwo właściwe w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego*, który wykonano na poziomie 607.346, przy planowanym 646.730 (93,9%); wykonanie wiąże się głównie z migracjami zarobkowymi, na które wpływ mają m. in. koniunktura gospodarcza, warunki zatrudnienia i wykonywania działalności, a prognozowanie miernika odbywa się głównie o wykonanie w poprzednich latach (na przestrzeni lat 2009 – 2018 liczba wydawanych zaświadczeń wzrosła blisko trzykrotnie – od 208.571 do 605.710).
 - *Zapewnienie ochrony w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczeń z tytułu bezrobocia dla osób migrujących między państwami*, dla którego ustalono miernik *Liczba spraw w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczeń z tytułu bezrobocia w danym roku*, który wykonano na poziomie 236.583, przy planowanym 240.000 (98,6%). Pomiaru trzech powyższych mierników dokonywano w cyklu rocznym.
3. 13.5.1. *Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie* (zadanie 13.5. *Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie*) – wydatkowano 4.061 tys. zł, tj. 70,9% kwoty określonej w planie po zmianach. Dla realizacji celu *Zwiększenie aktywności obywatelskiej w formule gospodarki społecznej* ustalono miernik *Liczba zarejestrowanych spółdzielni socjalnych w Polsce*, który został wykonany

²³ Wersja otrzymana w dniu 12 marca 2019 r.

²⁴ Dane z wykonania miernika dostępne będą w kwietniu 2019 r. po przeprowadzeniu weryfikacji danych ze sprawozdania MRPiPS-03, ze sprawozdań z realizacji programów wieloletnich z obszaru pomocy społecznej oraz po zatwierdzeniu sprawozdań z realizacji poszczególnych programów MRPiPS.

na poziomie 1 692, w stosunku do planowanego poziomu 1.690 spółdzielni socjalnych. Pomiaru miernika dokonano w cyklu rocznym.

4. 14.1.5.W Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych (14.1.W Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu) – wydatkowano 744.990,1 tys. zł, tj. 99,4% kwoty określonej w planie po zmianach. Dla realizacji celu *Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych* ustalono miernik *Współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym*. Miernik został wykonany na poziomie 28,3% wg danych za 3 kwartały ujętych w sprawozdaniu rocznym RB-BZ1, przy planowanym poziomie 29,3%. Pomiaru miernika dokonywano w cyklu kwartalnym w związku z czym brak jest jeszcze danych na koniec IV kwartału.

(dowód: akta kontroli str. 3678-3729, 3773-3789, 3790-3799, 4720-4725)

Zdefiniowane przez Ministra podzadania należy uznać za spójne z zadaniami, a zastosowane w badanych podzadaniach mierniki, jako określone zgodnie z wymogami noty budżetowej.

W związku z wejściem w życie z dniem 30 października 2017 r. ustawy z dnia 15 września 2017 r. o *Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego*²⁵, Minister podjął działania na rzecz zmiany nazw: zadania 13.5. *Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie*, podzadania 13.5.1. *Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie* oraz działania 13.5.1.3. *Nadzór nad fundacjami, organizacjami pożytku publicznego oraz koordynacja współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze rodziny, pracy i zabezpieczenia społecznego*. Przedstawiając propozycję modyfikacji w zakresie struktury układu zadaniowego na 2019 r. zgłoszono m.in. konieczność zamian w zakresie przeredagowań uwzględniając w uzasadnieniu również przyjętą przez Radę Ministrów w lutym 2017 r. Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju²⁶. W konsekwencji niezbędne modyfikacje w zakresie struktury układu zadaniowego zostały przez Ministerstwo Finansów wprowadzone i obowiązują od 2019 r.²⁷

(dowód: akta kontroli str. 3678, 3849-3895)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2018 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Pozytywną ocenę uzasadniają wyniki badania próby wydatków objętych szczegółowym badaniem (33% ogółu wydatków w części 44 – Zabezpieczenie społeczne). Stwierdzono, że zostały one zrealizowane zgodnie z planem wydatków na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. Przy wydatkowaniu środków poniesionych na badane wydatki zachowano także zasady gospodarowania środkami publicznymi określone w obowiązujących przepisach. W rezultacie wydatkowania środków ujętych w planie wydatków dysponenta części 44 – Zabezpieczenie społeczne oraz planie wydatków w układzie zadaniowym na 2018 r., osiągnięto cele prowadzonej działalności. Potwierdziły to wyniki badania próby czterech wybranych podzadań.

²⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 1813.

²⁶ Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2013 r.) (M. P. z 2017 r., poz. 260).

²⁷ Nazwy zadania 13.5. i podzadania 13.5.1. przeredagowano na Ekonomia społeczna i solidarna, działania 13.5.1.1. na Wspieranie i rozwój ekonomii społecznej i solidarnej, w tym spółdzielczości socjalnej, działania 13.5.1.3. na Nadzór nad fundacjami oraz koordynacja współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze rodziny, pracy i zabezpieczenia społecznego.

Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na niezachowaniu 30 dniowego terminu zatwierdzenia przez dysponenta części budżetowej rozliczania dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym przesyłanych przez beneficjentów w ramach ASOS, nie miała wpływu na realizację wydatków.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 44 – Zabezpieczenie społeczne i sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia, tj. Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 44 na podstawie sprawozdań jednostkowych. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 3080-3251, 3439-3461)

4. Nadzór i kontrola

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prawidłowo wykonywał obowiązki z zakresu nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej (w tym w zakresie części 44), według zasad określonych w art. 175 upf, poprzez bieżącą analizę prawidłowości wykorzystania środków finansowych i dokonywanie kwartalnych ocen wykonania planu dochodów i wydatków oraz realizacji zatrudnienia i zadań rzeczowych a także realizację planu audytu wewnętrznego oraz planu kontroli wewnętrznej. Zrealizowane kontrole oraz zadania audytowe dotyczyły obszarów działalności Ministerstwa, jako jednej instytucji (nie wyszczególniono części 44)²⁸.

W wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w części 44 w 2017 r., NIK wniosowała o wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych pozwalających na

²⁸ Szczegółowy opis w zakresie zrealizowanych kontroli wewnętrznych i zewnętrznych oraz zadań audytowych został zamieszczony w wystąpieniu pokontrolnym dotyczącym wykonania budżetu państwa w 2018 r. w części 31 – Praca.

skuteczną realizację zadań przez audytora wewnętrznego²⁹, gdyż Samodzielne Stanowisko Audytu Wewnętrznego (SSAW) podlegało pod względem merytorycznym bezpośrednio Ministrowi, natomiast w sprawach organizacyjnych dyrektorowi Biura Kontroli i Audytu (BKA). W sierpniu 2018 r. oraz w marcu 2019 r. zmieniony został regulamin wewnętrzny BKA, jednak podległość pozostała bez zmian. W lutym 2019 r. do wyłącznej decyzji Ministra wprowadzono nadzór nad zadaniami SSAW polegający w szczególności na zatwierdzaniu planu audytu wewnętrznego i udzielaniu upoważnień do jego przeprowadzania³⁰.

W październiku 2018 r. przeprowadzona została niezależna, zewnętrzna ocena audytu wewnętrznego w Ministerstwie, przez wykwalifikowany zespół osób posiadających uznane uprawnienia audytorów wewnętrznych oraz wymagane przeszkolenie i praktykę w zakresie oceny. Zespół potwierdził generalną zgodność funkcji audytu wewnętrznego w Ministerstwie z definicją audytu wewnętrznego, Standardami Międzynarodowego Instytutu Audytorów IIA Global, Kodeksem Etyki IIA oraz obowiązującymi sektor finansów publicznych przepisami prawa dotyczącymi audytu wewnętrznego. Jednocześnie zespół wskazał jako celowe delegowanie uprawnień związanych z koordynacją bieżącego nadzoru nad funkcją audytu wewnętrznego na osobę bezpośrednią zatrudnioną na stanowisku w ramach SSAW, co – w ocenie NIK – nie rozwiązuje problemu podległości służbowej.

(dowód: akta kontroli str. 1801-1900)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI. Uwagi i wnioski

NIK zwraca uwagę, że istotne jest aby decyzje zamawiającego w ramach prowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych opierały się na aktualnych informacjach – w szczególności jeśli chodzi o podstawy wykluczenia – oraz dawały możliwość dokonania oceny podmiotowej wykonawcy w oparciu o stosowne dokumenty (oświadczenia)³¹ jeszcze przed podpisaniem umowy.

NIK podtrzymuje stanowisko wyrażone po ubiegłorocznej kontroli budżetowej, zwracając uwagę na konieczność zapewnienia niezależności Samodzielnego Stanowiska Audytu Wewnętrznego.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o terminowe rozliczanie przez Ministra dotacji w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, drugi do akt kontroli.

²⁹ W dniu 25 sierpnia 2017 r., Stanowisko do Spraw Audytu Wewnętrznego zostało włączone w struktury nowopowstałego Biura Kontroli i Audytu i pod względem merytorycznym podlega bezpośrednio Ministrowi, a w sprawach organizacyjnych Dyrektorowi Biura. Zmiana została dokonana na podstawie Zarządzenia nr 46 Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Ministerstwu (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 646) oraz Regulaminu organizacyjnego MRPiPS.

³⁰ Na podstawie zarządzenia Ministra z dnia 18 lutego 2019 r. w sprawie zakresów czynności członków kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

³¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady – 2014/24/UE, z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61 b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2019 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

.....
Podpis

